

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Floremundi Raemundi V. Cl. Olim Consiliarii Regis
Galliarvm Ex Calviniano Catholici Synopsis Omnium hujus
temporis Controversiarum tam inter Lutheranos,
Calvinistas quam alios plurimos. Sive Historia ...**

Raemond, Florimond de

Coloniae Agrippinae, 1655

V. Status religionis & reipublicae eodem tam in bonis quam in malis
vinculo est colligatus.

urn:nbn:de:hbz:466:1-10880

à simplice & credulo vulgo legi non possunt, innocentes illos agnos rabioforum luporum dentibus (ita enim singulari numerosa orationis artificio repræsentantur) tam miseris modis disceptos lugente ac fremente, qua ratione ego diaboli ipsius pœnas describere possim, dummodo Angeli boni nomen, pro cacodæmone substituero.

III. Porro scriptorum ejusmodi fraudes & mendacia facile me impulerunt, ut ab injuria & odio vindicandos mihi statuerim eos, qui hæresi undique grassanti fortiter sese opposuerunt: digni profecto ob id ipsum æterna laude & memoria, quam sanè ego, quantum in me erit, & quantum præsentis instituti ratio patietur, nequaquam eos defraudabo. Nec tamen malum illis pro malo reddam, aut injuriam injuria rependam. Quid enim facias? Nempe hominibus istis innatum est, ut assidue nobis in faciem exspuant, & conviciorum ac maledictionem nimbo in nos effundant. Utantur ergo suis, si volunt, moribus, & tertio quoque verbo mendax aliquod convicium aspergant, per melicet: Ecclesia interim omnia ista ex alto despicit, adeoque hominum istorum probra & convicia honori sibi ducit; & instar cumini, per maledicta & execrationes olim sexti, tanto felicius provenit ac crescit. Medicos hæc in re imitemur; & sicut illi vitulino felle cordis doloribus medentur; sic nos venenato istorum hominum felle & maledictorum bile, errores ipsorum atque animi vitia emendare, & quantum in nobis erit, ab interitu eos vindicare studeamus.

IV. Interim vos, O Reformati (hoc enim nomen & calamis & gladiis & hastis vobis hæcenus acquirere voluistis) oculos aperite, & miseræ vestræ patriæ statum in hac veluti tabula depictum, diligenter perlustrate. Quamvis enim, ut Euripides monet, antiquæ ac jam præteritæ calamitates novis lachrymis deplorandæ non sint; scio tamen, nisi cor vobis ferreum & Marpesia caute durius sit, ubi tam luctuosa furoris vestri passim videritis vestigia, à veris lachrymis vobis non temperaturos. O quanto facilius est destruere omnia & vastare quam ædificare ac restaurare! Hoc opus hic labor est, ubi nulli estis: alterum vero illud ò boni Reformatores, nimis quam bene didicistis; ad erigendam fidem inter gentiles & Mahometanos plane estis rudes, plane ac plusquam pueri estis (quod itidem sui temporis hæreticis Christianorum Jurisconsultus Tertullianus exprobravit) at in demolendis, quæ SS. PP. erexerunt, pene estis architecti.

Sed plane Mirabiles architecti qui paucis annis omnia fere sexcætorum & mille retro annorum opera dejecistis; ac plura bella, quam Romani olim pro acquirendo universi terrarum orbis dominio gesserunt, accendistis pro vestri cerebri phantasia vanis homini inculcandis. Ut enim de sola Gallia nostra dicam, in ea novies omnibus copiis & viribus pugnatum, nempe ad Veram, Druydas, S. Dionysii fanum, Jarnacum, Monecontorium, Coutraum, Saulsiacum, & Jurium: plusquam ducenta prælia commissa sunt, quæ (ut de minutis quotidianis conflictibus nihil dicam) infinita hominum strage etiam cruentissimis quæ umquam commissa scribuntur, præliis æquiparari possunt. Quid de urbibus, oppidis & arcibus dicam? An ullus toto fere regno locus fuit, qui non captus, mox receptus, inde iterum receptus, & omni belli clade vexatus fuerit? Quid? Annon ultra decies centena civium vestrorum & popularium millia, partim gladio partim incendiis misere absumpsistis? Quas vero urbes, arces & oppida non diripuistis? Tanta longa scilicet civilis hujus belli calamitatum fuit scies, tam proluxa malorum nostrorum Ilias, ut facilius fuerit in hoc regno locum aliquem aere vacuum (quamquam id per Naturam fieri non potest) quàm a belli miseris immunem reperire. Illud tam gloriosum & superbum ædificium, quod majorum nostrorum pietas & religio tam feliciter exædificavit, vos momento fere temporis ita destruxistis atque exinanivistis, ut extremum casum jam jam minaretur, nisi Deus interim fulcrum aliquod supposuisset, & in præceps euntem publicæ felicitatis curram velut sufflaminasset.

V. Non sine magno quidem nostro damno tum experti sumus, Religionem & Rempublicam ita inter se colligatas esse, ut vere de illis dici possit, quod Jurisconsultus de navi dixit: Si dividas, perdis, & de Christi Domini veste S. Bernardus Describitur si scindas. Ut enim altera alterius tam in bonis quam in malis fortunam & statum sequitur, & religio præcipuum omnis imperii sive reipublicæ est fundamentum (siquidem ut vere Poëta noster Gallicis versibus canit,

Prosperitas omnis regionis vincita tenetur
Religione, parique gradu plerumque feruntur
Religio & regio, seu pax sit rebus optima,
Seu bellum cum civis aut quocumque hoste geratur.
Religione status, nam sola innititur omni:
Hæc animos hominum connectit sola catena.
sic nihil est quo cujuscumque imperii status magis
periculu

periculosus labefactetur, quam religionis dissidiis. Et quemadmodum in Musicis si quis vel levissimo etiam vocis flexu ab artis præceptis discedat, statim omnis illa concentus suavitas perit, neque jam delectantur aures, sed offenduntur; ita in Republica quamprimum vinculum hoc dissolvitur, & in varias partes distrahitur, quid aliud quam confusionem & turbas expectabis, quæ ipsum tandem imperium, nisi mature componantur, sint everfuræ? Religionis incolumitate patria salutem contineri Socrates ethnicus dixit: cuius etymon quidam inde derivatum volunt, quod animos & corda hominum religet, & sacro quodam nodo constringat. [a] Hic cardo est, in quo præcipua publicæ felicitatis pars vertitur. Hac una Romanos omnes gentes ac nationes superasse, M. Tullius gloriatur. At Tertullianus in Apologetico, *Romani Imperii magnitudinem & diuturnitatem, Religionis potissimum curæ, & omnis in ea novationis odio tribuendum esse, non invitatus fatetur.* Recte enim ab Sapiantibus semper iudicatum fuit, quæ tot sæculorum usu & duratione confirmata sunt, sine scelere atque impietate, novitatis tantum studio, mutari atque aboleri non posse: quum res humanæ, ut Hippodamus Pythagoræus dixit, nullam in divinis mutationem admittant, quæ non cum ipsarum ruina sit conjuncta. Recte Ennius:

Moribus antiquis res stat Romana virisque.

Et quemadmodum partes vitales in homine sine summo vitæ periculo lædi nõ possunt: sic in religione etiam, ut quæ velut anima est Respublica, & firmissimum omnium legum fundamentum, ne minimum quidem mutari potest, quin multa statim inde mala & pericula ad Rempublicam redundent. Hanc unam tamquam primam & firmissimam basin, quotquot in optimè conformanda hominum societate elaborarunt, Respublicæ à se descriptæ subjecerunt. Huic divinus ille Plato primum in sua, cogitatione magis quam opere effingenda, Republica locum tribuit: qui etiam ejus rectoribus primum hoc tradit præceptum, ne quidquam in religione mutari aut novari patiantur, quam certissimum sit, ex religionis mutatione, imperii quoque sequi mutationem.

VI. Id si ulla alia sub sole regio, Gallia certe nostra experta est: quæ quamprimum novæ religioni & hæresi aditum præbuit, pristinae suæ felicitati longum, atque utinam non æternum, Vale dixit.

Ex illo retro ruere, ac sub lapsa, referri Omnia.

Misera Gallia! quæ veluti cõmunis omnibus Chri-

stianis ara hæctenus fuisti, & post Henricum illum Aurelianensem apostatam, nullum hæreticum produxisti [b] eadem posthac instar theatri eris, in quo non varia tantum hærescon monstra, verum etiam gravissimæ ex eis natæ calamitates repræsententur. O te miseram Galliam.

Quam quum non posset vis illa aliena domare, Viribus ipsa suis sese confecit, & agram

Ducit nunc animam, letho exitioque propinqua.

O inconstantem Gallorum nationem! quantum à pristina majorum constantia degenerasti, qua illi in recepta semel, integre atque inviolabiliter conservanda semper religione usi sunt! Sed quid queror? Nimirum ad præcipitium hoc consueta temeritas te deduxit. Tu quidem omnibus qui posthac futuri sunt, exemplo eris & documento, quam perniciosum sit à Fide Catholica deficere atque apostatate. Contemplare, sodes, in hoc libro tantarum tragædiarum auctores; aspice furiosos illos Orestes in scenam sanguine undantem hic à nobis productos: aspice, inquam, eos, qui divinitus ut pœnæ à te sumerent, conducti videntur; qui ea incendia excitarunt, quibus universum pæne regnum conflavit, quæ etiam non nisi ruina videntur extinguï posse. O iterum miseram Galliam! quæ ex calamitatibus tuis & miseris tamquam novus mûdus denuo creata quodammodo prodisti! Heu infelicem ac fatalem ruinam, qua boni ac mali pariter sæpe sunt oppressi! O felix quondam regnû! O melior Orbis terrarum pars! quas ego faces à divina ira accensas; quas in religionis negotio diffusiones, quam funestas tibi contentiones præparatas video, à quibus tandem in præsentissimum exitium præcipiteris? Sed quoniam abripior? Quia hoc potius ago; & primam nostrorum malorum telam explicare aggredior.

[a] *Macrob. Saturn. lib. 2. cap. 6. Laet. l. 4. August. de ver. relig. in fin. D. Tho. 2. 2. q. 81. art. 1. Placius lib. 1. de bono Religiosi &c.* [b] *Vixit an. 1230.*

DE FRANCISCO I. GALLIARUM REGE.
ejusque in litteras & litteratos, quos undique ad se accersivit, amore.

CAPUT SEGUNDUM.

ARGUMENTUM.

I. *Franciscus I. Galliarum rex bonarum litterarum
Ec restaura.*